

Здравословни работни места

Да работим заедно за превенция на риска

www.healthy-workplaces.eu

Ръководство за кампанията

Водеща роля на ръководителите и участие на работниците във връзка с безопасността и здравето при работа

Европейска агенция
за безопасност и здраве
при работа

Ръководство за кампанията

Съдържание

Въведение	4
Обхват на проблема	5
Защо ЕС провежда тази кампания	7
Да работим заедно за превенция на риска	9
Какво означава превенцията на практика?	10
Ролята на ръководителите	12
Какво означава водеща роля на практика?	13
Защо участието на работниците е особено важно?	15
Насърчаване на участието на работниците	15
В какво на практика се изразява участието на работниците?	17
Относно Кампанията за здравословни работни места	19
Как работи кампанията	19
Кой може да вземе участие?	19
Как можете да се включите?	20
Нашата мрежа от партньори	21
Нашата ангажираност към предходни кампании и техните успехи	22
Източници	24
Информация за връзка	26

Въведение

Безопасността и здравето при работа са благоприятни за бизнеса, за работниците и за обществото като цяло. Тези факти лесно могат да бъдат пропуснати в суматохата от крайни срокове и производствени цели. В подобни моменти, вместо безопасността и здравето да се третират като „бюрократична тежест“, по-важно от всякога е да се познават рисковете на работното място.

Тази брошура е основното ръководство за Кампанията за **здравословни работни места 2012—2013 г. „Да работим заедно за превенция на риска“, организирана от Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)**. Тази кампания има за цел да помогне на вас, на вашето предприятие, на работниците, на представителите на работниците и на всички по цялата верига на управление да бъдат оценени и сведени до минимум рисковете на работното място. Въпреки че ръководителите и ръководените от тях организации носят основната отговорност за безопасността и здравето при работа, най-ефективните резултати винаги се постигат, когато заинтересованите страни работят заедно.

Според данни на Евростат всяка година в ЕС над 5500 души губят живота си в резултат от трудови злополуки ⁽¹⁾. Освен това Международната организация на труда е изчислила, че други 159 000 умират ⁽²⁾ в резултат на професионални заболявания. Голяма част от тези хора могат да бъдат спасени, ако рисковете бъдат предвидени и се въведат разумни мерки за безопасност, които да бъдат стриктно спазвани. Често пъти се казва, че **„превенцията е по-добра от лечението“** и това повече от всякога се отнася за насърчаването на безопасни и здравословни работни места. Поради това Кампанията за здравословни работни места е насочена преди всичко към превенция на риска.

Кампанията за здравословни работни места 2012—2013 г. е децентрализирана и е предназначена да помогне на национални органи, предприятия, организации, ръководители, работници и на техните представители, както и на други заинтересовани лица, да работят съвместно за подобряване на здравето и безопасността на работното място.

Кампанията е насочена към:

- превенция на риска,
- управление на рисковете,
- насърчаване на висшите ръководни кадри активно да се ангажират с отлед намаляването на риска,
- насърчаване на работниците, на техните представители и на други заинтересовани лица да работят съвместно с ръководителите за намаляване на рисковете.

*Превенцията е по-добра
от лечението.*

В центъра на кампанията е набор от материали, който ще доразвие тези цели. Те включват доклади, практически ръководства, листовки, плакати и DVD. В допълнение ние ще обединим сили с нашите партньори и с националните фокусни точки за популяризиране на Европейската седмица за безопасност и здраве при работа, както и ще помогнем за организирането на обучения, семинари, конференции и изложения. Освен това EU-OSHA създаде интерактивен уебсайт, който предлага изобилие на материали с подробна практическа помощ и насоки.

Настоящият документ за кампанията съдържа много статистически данни, с които се хвърля светлина върху проблемите, които трябва да бъдат решени, и в каква посока е най-добре да бъдат насочени усилията. Трябва обаче също да се помни, че зад тези данни твърде често се крият човешки трагедии.

Обхват на проблема

В резултат на трудова злополука или професионално заболяване на всеки 3,5 минути в Европейския съюз умира един човек. През 2007 г., последната година, за която са налични сравними статистически данни за ЕС-27, 6,9 млн. души са преживели една или повече трудови злополуки ⁽¹⁾. Освен това още милиони работници в цяла Европа страдат от проблеми със здравето, свързани с тяхната работа.

Злополуките водят до високи разходи за работниците и за техните семейства, за техните работодатели и за обществото като цяло. Според изследването на работната сила от 2007 г. ⁽⁴⁾ 73 % от трудовите злополуки са довели до отсъствие поради отпуск по болест за поне един ден, а 22 % — до отсъствие поради отпуск по болест за поне един месец. Подобни нива на заболяемост и проблеми със здравето, свързани с работата, оказват пряко въздействие върху икономическия растеж и заетостта в Европа. В действителност всяка година се губят най-малко 450 млн. работни дни ⁽⁵⁾. Прогнозите варират, но подобни злополуки и проблеми със здравето струват на икономиката на ЕС най-малко 490 млрд. евро за година ⁽⁶⁾.

Проучванията сочат, че преобладаващата част от злополуките и проблемите със здравето, свързани с работното място, са предотвратими. За щастие напредъкът в тази сфера е бърз. Между 1999 г. и 2007 г. ЕС рязко подобри безопасността на работното място и в ЕС-15 броят на смъртните трудови злополуки спадна от 5275 на 3782 ⁽⁷⁾. Безопасността на работното място се подобри още по-бързо по отношение на трудовите злополуки, които намаляха с над 900 000 ⁽⁸⁾.

Въпреки тази добра новина професионалните болести, които често пъти имат дълъг период на латентност, видимо се увеличават.

⁽¹⁾, ⁽²⁾, ⁽⁴⁾ и ⁽⁷⁾ *Здраве и безопасност при работа в Европа (1999—2007 г.)* — Статистически портрет, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2010 г., стр. 97.

⁽²⁾ Международна организация на труда 2005 г.: Данните са прогнози за ЕС-27 (<http://www.ilo.org/public/english/region/eurpro/moscow/areas/safety/docs/worldcongressreporteng.pdf>)

⁽⁵⁾ Като се добавят 83 млн. работни дни, загубени поради злополуки, към 367 млн. дни, загубени поради здравословни проблеми, *Здраве и безопасност при работа в Европа (1999—2007 г.)* — Статистически портрет, Служба за публикации на Европейския съюз, Люксембург, 2010 г., стр. 97.

⁽⁶⁾ Приема се загуба от 4 % от БВП поради влошени условия на труд (<http://osha.europa.eu/en/press/articles/Present-new-and-emerging-risks-IOHA>).

⁽⁸⁾ „Злополуки на работното място според Евростат (ESAW) — до 2007 г.“ (http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=hsw_aw_nnasx&lang=en)

ЦЕЛЕВО ПРОУЧВАНЕ

Олимпийски игри, Обединено кралство — Водещата роля за безопасността и здравето

Olympic Delivery Authority (ODA) е организацията, която отговаря за създаването на олимпийския парк и свързаните обекти за олимпийските и параолимпийските игри в Лондон през 2012 г. Олимпийският парк беше построен върху 200 хектара силно замърсена земя в източен Лондон. По изграждането на парка работиха около 40 000 души, а в свърхнатоварени моменти броят им прехвърляше 130 000. Това беше един огромен проект, който — ако не беше управляван правилно — би могъл да доведе до неприемлив брой смъртни случаи и сериозни наранявания.

От отработените над 70 млн. часа 25 периода от по един милион часа, четири периода по два милиона часа и един от три милиона часа бяха без докладвана трудова злополука.

ODA отдава тези завидни резултати на много стриктното управление, насочено към елиминиране на всички злополуки по проекта. Органът заяви, че неговият ангажимент към служителите е бил да:

- управлява рисковете за тяхното здраве и безопасност,
- осигури безопасни работни места и системи на работа,
- осигури информация, инструкции, обучение и надзор, и
- ангажира активно персонала, партньорите и доставчиците с тези договорености.

По цялата верига на управление съществуваха ясни канали за комуникация. В допълнение генералният директор и председателят на проекта съвместно заявиха, че те „редовно ще докладват на управителния съвет на ODA за здравето, безопасността и екологичната ефективност през определени интервали от време, както и в случай на значителна злополука.“

Освен това Комисията по безопасност, здраве и околна среда на управителния съвет редовно извършваше преглед на ефективността и управлението на строителната програма и се съгласи да преразглежда и преработва работните практики „толкова често, колкото е необходимо“. Тези промени се съобщаваха на целия персонал и на всички доставчици с цел максимално увеличаване на безопасността и здравето за всички лица, участващи в организирането на игрите.

В резултат на предприетите инициативи и ангажираността на работниците данните за безопасността по отношение на програмата прогресивно се подобриха.

Защо ЕС провежда тази кампания

Насърчаването на безопасността и здравето при работа винаги е било един от основните принципи за европейската интеграция поради различни етични, социални и икономически причини. Първо, от етична гледна точка е напълно ясно, че насърчаването на безопасността и здравето при работа следва да бъде основен приоритет за всеки ръководен или административен орган. Второ, една от основите на европейския единен пазар са хармонизираните стандарти, включително тези за безопасност на продуктите и процесите. Тези хармонизирани стандарти помагат да се гарантира, че бизнесът може да функционира безпроблемно в целия ЕС. Трето, насърчаването на безопасността и здравето при работа не само подобрява защитата на работника, но също така допринася за ефективността на бизнеса.

Настоящата стратегия на Общността също така прилага основните принципи за превенция, които са описани по-подробно в Директива 89/391/ЕИО на Съвета от 12 юни 1989 г. — „Рамковата директива“. Член 6 от тази директива гласи, че работодателят носи отговорност да предприеме мерки за безопасност и здраве в съответствие с общите принципи за превенция. Без съмнение това изисква ясно управление от страна на висшите ръководни кадри. Тази директива също така подчертава важноста на участието на работниците при прилагането на такива мерки, което също беше признато наскоро като основно право в член 27 от Европейската харта на основните права.

Очевидно съществува не само практическа нужда за действие на Общността, но също и определена правна необходимост.

„Ако успееш да управляваш правилно, можеш да постигнеш фантастична ефективност по отношение на безопасността.“

LAWRENCE WATERMAN, РЪКОВОДИТЕЛ ПО БЕЗОПАСНОСТТА, OLYMPIC DELIVERY AUTHORITY

Ползи от добрата безопасност и здраве при работа

Насочването на вниманието към здравето и безопасността при работа дава възможности за подобряване на стопанската ефективност и за предпазване на работниците. Те бяха анализирани при неотдавнашното Европейското изследване на предприятията по отношение на новите и нововъзникващите рискове (ESENER) ^(*).

Ползите могат да включват:

- намалени разходи и намалени рискове — отсъствието от работа и текучеството намаляват, злополуките стават все по-малко, заплахата от съдебно преследване отслабва;
- подобро положение сред доставчици и партньори;
- по-добра репутация за корпоративна социална отговорност сред инвеститори, клиенти и общности;
- увеличена производителност — служителите са по-здрави, по-удовлетворени и по-мотивирани.

(*) EU-OSHA — Европейска агенция за безопасност и здраве при работа, Представителство на работниците и консултации относно здравето и безопасността — Анализ на резултатите от Европейското изследване на предприятията по отношение на новите и появяващите се рискове (ESENER), 2012 г.

Да работим заедно за превенция на риска

Превенцията е крайъгълният камък на европейския подход за управление на рисковете. На практика това означава анализиране на работни процеси за идентифициране на краткосрочни и дългосрочни рискове, последвано от предприемане на действие за тяхното елиминирание или облекчаване. По-просто, превенцията се отнася до управлението на свързани с работата рискове с крайна цел намаляване на броя и елиминирание на трудовите злополуки и професионалните заболявания.

Крайната отговорност за управление на риска се носи от работодателите и висшите ръководни кадри, но без активното участие на работниците

„Независимо от размера на дадена организация, управлението от страна на висшите ръководни кадри и активното участие на работниците са особено важни за успешното управление на здравето и безопасността. Ето защо приканвам както големите, така и малките предприятия, обществени или частни, от всички сектори да подкрепят тази кампания.“

CHRISTA SEDLATSCHKE, ДИРЕКТОР НА EU-OSHA

техните усилия са обречени на неуспех.

Поради тези причини настоящата кампания обръща специално внимание на важността на водещата роля на висшите ръководни кадри и работодателите, работещи в tandem с активно участващите работници.

За да помогне за насърчаването на тези основни теми, Кампанията за здравословни работни места 2012—2013 г. си поставя следните стратегически цели:

- да популяризира основното послание, че работниците и ръководителите трябва да работят заедно за предотвратяване на рискове по практически, правни, икономически и етични причини;
- да даде ясни и разбираеми насоки на работодателите за управление на специфични рискове, свързани с работата, в партньорство с работниците и техните представители;
- да осигури практически насоки, информация и инструменти за насърчаване на културата на превенция на риска, по-специално в рамките на малките и средните предприятия;
- да поощри включването на управлението на безопасността и здравето при работа в политиките за корпоративна социална отговорност на организациите;
- да постави основите за по-подходяща култура на превенция на риска в Европа.

Какво означава превенцията на практика?

Общите принципи на превенцията са постановени в член 6 от Рамковата директива (вж. по-долу). Жизнено важно е работодателите, работниците и техните представители да разбират тези принципи, ако искат ефективно да контролират — или за предпочитане да елиминират — рисковете.

Основните принципи на превенцията на риска са:

- избягването на рискове;
- оценка на рискове, които не могат да бъдат избегнати;
- борба с рисковете при източника;
- адаптиране на работата към личността, особено когато става въпрос за дизайна на работното място, както и при избора на работно оборудване и производствени методи (същевременно с намаляване на монотонните работни практики, доколкото това е възможно);
- привеждане в съответствие с техническия прогрес;
- замяна на опасното с безопасно или по-малко опасно;
- разработване на последователна цялостна политика за превенция, която да обхваща технологията, организацията на работата, условията на труд, социалните взаимоотношения и въздействието на факторите, свързани с работната среда;
- отдаване на предимство на колективните средства за защита пред личните предпазни средства;
- даване на съответни инструкции на работниците.

Превенцията е свързана с управление на рисковете. Рисковете се управляват от хора, които работят заедно.

ЦЕЛЕВО ПРОУЧВАНЕ

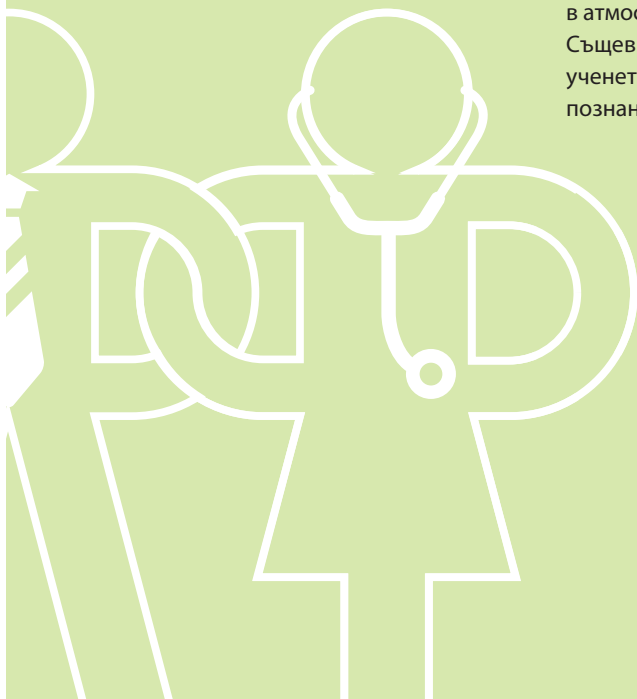
BASF — безопасността на първо място

Пълното избягване на рисковете в много от секторите просто не е възможно, като химическата индустрия е основен пример за това. Служителите в BASF, една от най-големите химически компании в света, ежедневно са изправени пред широк спектър рискове. Вместо да се справя с всеки риск поотделно, дружеството решава да приложи холистичен подход, променяйки културата на цялото дружество и поставяйки на първо място безопасността.

Същината на тази програма беше кампанията за намаляване на загубите на време в резултат на трудови злополуки и професионални болести с 80 % от 2002 г. до 2020 г. Към 2008 г. това започва да носи плодове, като изгубеното поради злополуки време намалява с 46 %, а времето, изгубено поради професионални болести — с 23 %.

Дружеството постига тези резултати благодарение на прилагането на посочените по-долу стратегии.

- Ръководителите демонстрират надежден и реален ангажимент към безопасността чрез даването на добър пример, превръщането на безопасността в приоритет и осигуряването на яснота по всички въпроси, свързани с безопасността.
- Служителите участват във всички аспекти на безопасността и допринасят активно със своите познания и опит.
- Дружеството подчертава личната отговорност. От всеки служител и ръководител се очаква да спазва всички приложими правила и разпоредби, да действа по съобразен с рисковете начин, да реагира на опасностите и да се учи от собствените си грешки и от грешките на останалите.
- Ръководителите и служителите са насърчавани да говорят открито за безопасността в атмосфера на доверие в цялата организация. Същевременно има стремеж да се насърчи ученето, като се отдава дължимото на познанието и опита.

© EU-OSHA/Jim Holmes

© EU-OSHA/Jim Holmes

Ролята на ръководителите

Здравето и безопасността следва да бъдат част от ежедневието на ръководените на бизнеса. Ако здравето и безопасността не се управляват, бизнесът не се управлява. Управлението на здравето и безопасността следва да бъде неделима част от културата на работното място от самия връх на организацията и надолу по веригата на управление, а не да се оставя само в ръцете на специалистите.

Консултациите с работниците и с техните представители по въпроси, свързани със здравето и безопасността при работа, следва да се разглеждат като ръководен принцип за ефективно управление. Но ръководителите не трябва само да консултират своите служители, те следва активно да са ангажирани с тях и да ги насърчават да участват на практика при вземането на решения. Консултациите не са само правно изискване, те могат да имат също и икономическа стойност. Обикновено работниците познават основните рискове, пред които ежедневно са изправени и често пъти могат да предложат прости, рентабилни решения.

Здравето и безопасността при работа трябва да бъдат част от ежедневието на управление на бизнеса. На тях следва да се гледа като на динамична система, която се адаптира и развива с времето, а не като на отегчителна, бюрократична дейност, която не търпи промяна.

Важно е ръководителите да управляват, например, като следват всички правила за безопасност и здраве при работа, а не просто като се разпореждат те да бъдат спазвани от служителите.

⁽¹⁰⁾ P. Stadler and E. Spieß, Mitarbeiterorientierte Führung und soziale Unterstützung am Arbeitsplatz, INQA/Bundesanstalt für Arbeitsschutz und Arbeitsmedizin, 2005 г. (<http://www.inqa.de/Inqa/Navigation/publikationen/publikationen,did=56808.html>).

Освен това съществуват доказателства, че при добрите мениджъри по БЗР нивата на отсъствие от работа са по-ниски, защото управленското поведение е свързано с излизане в отпуск по болест и с благосъстоянието на служителите ⁽¹⁰⁾. Доказано е, че броят на служителите, които се разболяват, зависи от ръководителя. Когато ръководителят бъде прехвърлен към друг отдел, средното равнище на отпуските по болест на служителите, за които той отговаря, не се променя, дори ако членовете на персонала са се сменили.

Какво означава водеща роля на практика?

Това означава:

- реално активно ангажиране от страна на управителния съвет и директорите/работодателя;
- установяване на ефективни системи за комуникация и структури за управление „надолу по веригата“ — или кръстосана комуникация в малките предприятия;
- ангажиране на работниците и на техните представители при насърчаването и осигуряването на безопасни и здравословни условия на труд, например чрез тяхното оправомощаване и чрез насърчаване на ефективна комуникация „нагоре по веригата“ и чрез предоставяне на висококачествено обучение;
- управление на безопасността и здравето при работа въз основа на оценката на риска;
- интегриране на добро управление на безопасността и здравето при работа във всички части на бизнеса;
- гарантиране на това, че безопасността и здравето при работа са в центъра на

стратегии за корпоративна социална отговорност на организацията (както и нейни основни ценности);

- насърчаване на тези идеи по цялата верига на доставка;
- мониторинг, докладване и преразглеждане на състоянието на здравето и безопасността при работа.

Практическите примери за управление на безопасността и здравето на работното място включват:

- управление чрез пример (и непрестанно следване на духа, както и на съдържанието на правилата за безопасност и здраве при работа);
- поемане на лична отговорност и показване на собствена загриженост;
- посещение на работни места с цел ангажиране на персонала с проблеми на безопасността и здравето при работа (работниците могат не само да идентифицират проблеми, но и да предлагат решения);
- осигуряване на средства и време — разпределяне на бюджети за обучение, оборудване или на специалисти по безопасност и здраве при работа и отделяне на време от страна на ръководителите за тях.

„Ние отдаваме специално значение на персоналната отговорност за безопасността на всички служители и на всички равнища на управление.“

SHLOMO SONEN, РЪКОВОДИТЕЛ НА ОБЕКТ,
INTEL AMSTERDAM

ЦЕЛЕВО ПРОУЧВАНЕ

Намаляване на риска в малко австрийско дружество

Marchl представлява малко фамилно предприятие в Австрия, което е специализирано в производството на продукти на основата на стомана, като например заслони за коли, стълбища, огради и оранжерии.

Безопасността при работа е важен въпрос за ръководителите на дружеството. Въведена била система за управление на безопасността и здравето при работа, но продължили да се случват различни по-малки злополуки, като например порязвания, изгаряния и наранявания при удар, на които не се обръщало сериозно внимание. Ръководителите решили да работят със служителите за допълнително намаляване на рисковете.

Работници от всяка „рискова област“ в дружеството били помолени да оценят рисковете и да направят предложения за подобрения. След тяхното въвеждане те били помолени да оценят подобренията. Няколко месеца по-късно групи работници били преместени на ротационен принцип в друга „рискова област“, като били помолени да извършат същия одит. Тоест подобренията били повторно проверени с „нови очи“ от друга група и всеки работник се запознал с рисковете, които крият различните работни сектори, като вникнал в същността на въпроса как най-добре да се подобри безопасността.

Този проект успява да намали броя на малките злополуки и „почти злополуките“, да намали отсъствието по болест, да подобри мотивацията и производителността на работниците и да повиши информираността по въпросите на безопасността и здравето при работа.

Защо участието на работниците е особено важно?

Отговорността за управлението на рисковете, свързани с работата, определено е в ръцете на работодателите, но без активното участие на работниците подобни усилия са обречени на неуспех. Вече съществуват множество доказателства, че активното участие води до рязко подобряване на безопасността и здравето при работа.

Например европейското изследване на предприятията по отношение на новите и нововъзникващите рискове (ESENER) показва, че участието на работниците, в комбинация с управленските ангажименти, води до много по-добра ефективност по отношение на безопасността и здравето при работа. Десет пъти по-вероятно е, например, предприятията с висока степен на участие на работниците, в комбинация с високата ангажираност от страна на ръководителите, да имат въведена практика за документирана политика за безопасност и здраве при работа (БЗР) ⁽¹¹⁾. Допълнителната полза от това е, че тези мерки се възприемат като по-ефективни.

В доклад на отдела по търговия и промишленост на Обединеното кралство през 2007 г. ⁽¹²⁾ беше изчислено, че всяка година представителите на работниците по безопасност предотвратяват между 8000 и 13 000 трудови злополуки в цялата страна. Неотдавнашно изследване на Европейската конфедерация на професионалните съюзи (ETUC) ⁽¹³⁾ показва, че синдикалното представителство води до по-добро спазване на правилата, по-ниски нива на злополуки и по-малко здравословни проблеми, свързани с работата. Поради тези и други причини участието на работниците при вземането на решения относно здравето и безопасността е част от европейското законодателство.

Насърчаване на участието на работниците

Работодателите са длъжни да консултират работниците и техните представители във връзка със здравето и безопасността при работа, но е по-ефективно, ако те бъдат оправомощени да участват активно при решаване на ежедневните въпроси, свързани с безопасността и здравето. Ръководителите трябва да създадат атмосфера на доверие, в която хората да се чувстват достатъчно уверени да изказват тревогите си и да допринасят за развитието на по-безопасни процеси и работни места. Това не следва да се разглежда като още един бюрократичен процес или като нежелано бреме, а като невероятна възможност за подобряване не само на безопасността, но и на производителността. Едно изследване сочи, че използването на знанията на работниците осигурява на ръководителите огромен ресурс, който им помага за развитието на безопасни, ефективни и устойчиви работни места ⁽¹⁴⁾.

⁽¹¹⁾ EU-OSHA — Европейска агенция за безопасност и здраве при работа, Представителство на работниците и консултации относно здравето и безопасността — Анализ на резултатите от Европейското изследване на предприятията по отношение на новите и появяващите се рискове, 2012 г.

⁽¹²⁾ „Здраве и безопасност в Обединеното кралство: станете част от решението“, Служба за здраве и безопасност (The health and safety of Great Britain: be part of the solution, Health and Safety Executive), юни 2009 г.

⁽¹³⁾ Menéndez, M., Benach, J., Vogel, L. (2009 г.) „Влиянието на представителите по безопасност върху здравето на работното място: една европейска перспектива. Брюксел: ETUI“ (The impact of safety representatives on occupational health: A European perspective. Brussels: ETUI).

⁽¹⁴⁾ Pot, F.D. & Koningsveld, E.A.P. „Качество на професионалния живот и организационна ефективност — две страни на една и съща монета?“ Скандинавски бюлетин за работа, околна среда и здраве („Quality of working life and organizational performance — two sides of the same coin?“ Scandinavian Journal of Work, Environment and Health), 2009 г., том 35, № 6, стр.421–428.

Ползите от участието на работниците включват:

- по-ниски нива на злополуки;
- рентабилни решения;
- по-удовлетворени и с по-висока производителност работници;
- по-ниски нива на отсъствие от работа;
- по-голяма информираност за рисковете на работното място;
- по-добър контрол на рисковете на работното място.

В какво на практика се изразява участието на работниците?

По своята същност то представлява изпълняване на активна роля от страна на работници и ръководители за идентифициране на проблеми и разработване на решения. На практика това означава:

- ефективен и отворен диалог, който включва внимателно изслушване на опасенията на страните;
- съвместно решаване на проблеми и вземане на решения;
- участие в разработването на политики и практики за безопасност и здраве при работа;
- участие на служители в насърчаването и постигането на безопасни и здравословни условия на труд;
- работници, които изцяло си сътрудничат с работодателите, с цел подобряване на безопасността, здравето и благосъстоянието на работното място;
- прилагане на договорености с цел практическото реализиране на всичко това.

ЦЕЛЕВО ПРОУЧВАНЕ

Съвместна инициатива между работници и ръководители

В голямо сладкарско дружеството (Nestlé, Йорк, Обединено кралство), в която са наети 2000 работници, е възникнал значителен проблем с нараняванията при подхлъзване и спъване. За да се опита да намали нивото на нараняванията, дружеството е стартирало съвместна инициатива с участието на представители на работниците. Дружеството е включило специфична процедура на докладване за злополуки вследствие на подхлъзване и спъване, както и анализ на причините за тези злополуки. След като било установено къде се корени причината, били организирани съвместни инструктажи за ръководители, преки ръководители и представители на работниците с цел обмен на информация за резултатите. След това тази информация била споделена с работниците посредством ефективна информационна кампания, включваща различни средства като плакати, листовки и т.н.

След три години кампанията довела до намаляване на злополуките от подхлъзване и спъване с 60 %. След още 18 месеца била стартирана подобна кампания, за да се направи опит да се намалят нараняванията при ръчни манипулации. В рамките на две години това довело до намаляване на тези наранявания с 40 %.

Ключови дати

- Начало на кампанията: 18 април 2012 г.
- Европейски седмици за безопасност и здраве при работа през октомври 2012 г. и 2013 г.
- Церемония на наградите за добри практики: април 2013 г.
- Среща на върха за здравословните работни места: ноември 2013 г.

Относно Кампанията за здравословни работни места

Как работи кампанията

Ние помагаме за създаването на по-безопасни и по-здравословни работни места от полза за всички, но ние не можем да правим това сами. Поради това нашата Кампания за безопасни работни места 2012—2013 г. „Да работим заедно за превенция на риска“ разчита на разнообразен набор от партньори и заинтересовани лица, включително правителства и правителствени агенции, работодатели, работници и големи и малки предприятия. Ако искаме значително да подобрим безопасността и здравето, всички тези заинтересовани лица трябва да вземат участие в кампанията и да популяризират нейните основни послания.

Ние можем да предоставим значителна част от съветите, информацията и образователните материали, но вие ще трябва да изпълните своята роля в тази общоевропейска кампания (вж. по-долу „Как можете да се включите“). Впоследствие вие можете да приспособите тези материали съгласно своите нужди и да обедините усилия с най-подходящите организации с цел постигане на максимално въздействие на кампанията.

Кой може да вземе участие?

Кампанията е открита за всички организации и лица на местно, национално и европейско равнище, включително:

- работодатели от обществения и частния сектор, в това число малки и средни предприятия (МСП);
- мениджъри, преки ръководители и работници;
- професионални съюзи и представители по безопасността;
- организации на работодателите;
- професионални асоциации;
- институции, отговарящи за безопасността и здравето;
- специалисти и лица, занимаващи се с безопасност и здраве при работа;
- институции и организации за обучение и образование;
- регионални и местни служби и органи за безопасност и здраве при работа, осигурителни и застрахователни организации.

Как можете да се включите?

Можете да се включите в Кампанията за здравословни работни места 2012—2013 г. по следните начини:

- Разпространение и публикуване на информация и материали за кампанията (брошури, доклади, ръководства, фактологични справки, контролни списъци, представяния в PowerPoint, анимации с участието на героя Напо и т.н.). Това ще спомогне за повишаване на осведомеността относно безопасността и здравето при работа както в рамките на вашата собствена организация, така и на онези, с които работите. Повече за кампанията можете да научите в раздела с ресурси на нашия уебсайт (www.healthy-workplaces.eu).
- Организиране на ваши собствени събития, включително обучение за информираност относно безопасността и здравето, конференции и работни срещи, плакати, филмови и фотографски конкурси или състезания, схеми с предложения, рекламни кампании и пресконференции.
- Използване на онлайн инструментите, налични на уебсайта на кампанията. Те предоставят възможност за споделяне на знания и най-добри практики между EU-OSHA и нашите партньори.
- Участие в конкурса за награди за добри практики за здравословни работни места, където се отличават организации с различни размери, които са открили иновативни начини за насърчаване на безопасността и здравето.
- Участие в Европейската седмица за безопасност и здраве при работа, която се провежда през октомври всяка година (през календарната 43-та седмица). Тя служи като център за събития в цяла Европа и включва конференции и изложения, обучения и дейности, където работят заедно както малки, така и големи организации и компании. Важна роля играе също приносът на многото местни и регионални инициативи,

провеждани от профсъюзи, предприятия, НПО и правителствени администрации.

Освен това можете да получите официално признание за вашата подкрепа за Кампанията за здравословни работни места като:

- станете официален партньор на кампанията на ЕС, ако сте общоевропейска или международна организация или кампания;
- станете национален партньор на кампанията, ако сте физическо лице или организация, работеща на национално равнище. Консултирайте се със съответната национална фокусна точка, за да разберете дали във вашата страна се предлага такова или някакво друго алтернативно признание.

Като официален партньор вие ще имате определени отговорности, но това също ще ви донесе редица ползи. Повече за нашето предложение за партньорство можете да научите в специализирания раздел на уебсайта на кампанията.

Нашата мрежа от партньори

Ефективните партньорства със заинтересовани лица са особено важни за успеха на кампанията. Ние в EU-OSHA можем да разчитаме на подкрепата на няколко различни мрежи от партньори, включително изброените по-долу.

- **Национални фокусни точки:** Кампанията за здравословни работни места се координира на национално равнище от мрежата на агенцията от фокусни точки. Ако искате да научите повече за нашите фокусни точки или да се свържете директно с тях, информация за връзка можете да намерите в края на настоящото ръководство.
- **Официални партньори на кампанията на ЕС:** това са общоевропейски или международни организации, които активно подкрепят Кампанията за здравословни работни места.

Ако желаете да научите повече за партньорите на нашите предишни и текущи кампании или да станете един от тях, посетете уебсайта на кампанията.

- **Мрежата „Europe Network“:** тази мрежа, ръководена от Комисията, подпомага и консултира по различни въпроси малки и средни предприятия в цяла Европа. Кампанията за здравословни работни места съставлява важна област на сътрудничество между EU-OSHA и мрежата „Enterprise Europe“.

„Оценката на риска трябва да се извършва в сътрудничество с работещите на съответната машина, за да се въведат рационални мерки за усъвършенстване.“

ROLAND JUNG, ПРОИЗВОДСТВЕН

МЕНИДЖЪР, PIRELLI BREUBERG

Нашата ангажираност към предходни кампании и техните успехи

Сега нашите двугодишни кампании за безопасни работни места са най-големите по рода си в Европа и набират все по-голяма популярност. Например кампанията за безопасна поддръжка от 2010—2011 г. привлече рекордни нива на участие във всички държави-членки на ЕС и извън него, с хиляди събития, организирани по темата за поддръжката и нейната значимост.

EU-OSHA подкрепи дейностите от кампанията на национално равнище, изготвяйки голямо разнообразие от материали и услуги за кампанията, безплатно предоставяни на националните фокусни точки и официалните партньори на кампанията, за да им помогне да популяризират кампанията. Само през първата година са били раздадени три милиона бюлетина и един милион ръководства за кампанията, както и промоционални листовки на 24 езика.

Освен това ние насърчавахме безопасната поддръжка чрез конференции, семинари и обучения за работници, служители и други заинтересовани лица. Ежегодната Европейска седмица за безопасност и здраве при работа

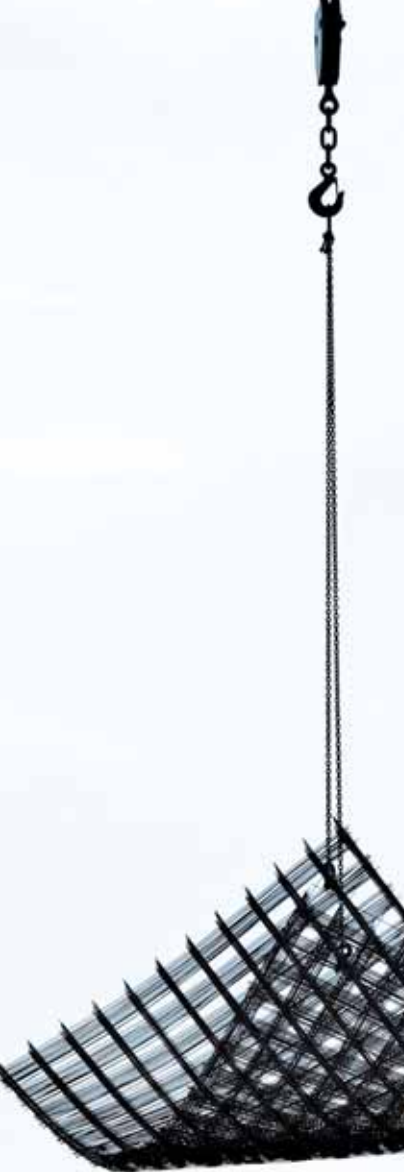
*„Здравословни работни места“
е най-голямата кампания
за безопасност и здраве при
работа в Европа.*

изигра ролята на особено важен фокус, във връзка с който бяха проведени стотици събития за повишаване на информираността в целия ЕС и извън него.

Повече от 50 партньори на кампанията обединиха усилия като част от Кампанията за безопасна поддръжка. Те организираха широк спектър от дейности, включително изброените по-долу:

- Европейската федерация на националните общества за поддръжка (EFNMS) разпространи публикации от кампанията и промоционални продукти и издаде доклад на тема безопасна поддръжка. Освен това тя разработи електронна мрежа на френски език и създаде специализирани уебсайтове, посветени на различни аспекти на безопасната поддръжка;
- Toyota Materials Handling организира конференция с висши ръководители, отговарящи за поддръжката и обучението, представи кампанията на пресконференция и разпространи материали за кампанията сред своята мрежа от партньори и подизпълнители. Освен това кампанията посвети раздел от своя уебсайт и интранет на кампанията;
- Със своето 12-то издание Конгресът на европейските професионални съюзи (ETUC) допринесе за значителното популяризиране на кампанията за безопасност и здраве при работа по отношение на безопасната поддръжка;
- Европейската федерация на строителната индустрия (FIEC) организира срещи с подизпълнители, служители и други заинтересовани лица от строителната индустрия с цел насърчаване на безопасността и здравето при работа.

OiRA — Споделяне на „най-добри практики“ в целия ЕС

Проектът **Електронна интерактивна оценка на риска (OiRA)** представлява съвместно многонационално начинание за разработване на лесни за използване и безплатни уеб приложения. Безплатният инструмент OiRA е предназначен да помогне на малки организации да извършват ефективна оценка на риска. От начало до край той ще насочва потребителите „стъпка по стъпка“ в процеса на оценяване и ще им помогне да приложат и проследят своя напредък. Неговите основни цели са:

- да гарантира здравето и безопасността на работниците чрез подобряване на ефективността на оценката на риска и споделяне на добри практики;
- да помогне на дружествата да се възползват от един секторно специфичен инструмент за оценка на риска, който винаги се поддържа от социалните партньори и националните служби в актуален, лесен за прилагане и окончателен вид;
- да приложи секторно специфичен инструмент на равнище предприятие и работници, насърчавайки работодателя да оцени рисковете, да изготви план за действие, да го регулира редовно и след това да предприеме действие;
- да подобри условията на труд чрез използване на инструмента за оценяване на своите рискове на работното място, като по този начин подобри ефективността на компаниите;
- да разясни и обясни процеса на оценяване на рисковете.

www.oiraproject.eu

Източници

На уебсайта на Кампанията за здравословни работни места (www.healthy-workplaces.eu) е налично за изтегляне голямо разнообразие от материали за кампанията на 24 езика. Включени са:

- факти и данни относно управлението от страна на ръководителите и участие на работниците във връзка с безопасността и здравето при работа;
- доклади и листи факти, включващи последните резултати от Европейското изследване на предприятията по отношение на новите и нововъзникващите рискове (ESENER);
- практически ръководства и инструменти за работници и ръководители;
- конкретни случаи на добри практики;
- PowerPoint представяния на предмета на кампанията;
- разпространение на идеи;
- новини за дейността на другите;
- анимационни видеоклипове с популярния анимационен герой Напо;
- плакати и брошури;
- препратки към полезни страници;
- и много други неща.

Цялата информация е достъпна на 24 езика на www.healthy-workplaces.eu

Европейска децентрализирана мрежа за здраве и безопасност при работа

Основната европейска мрежа за безопасност и здраве при работа се състои от „фокусни точки“ в държавите-членки, работещи заедно със страните кандидатки и страните от ЕАСТ. Фокусните точки се определят от всяко правителство като официален представител на съответната страна и обикновено са национални организации за безопасност и здраве при работа. Те подкрепят нашите инициативи с информация и обратна връзка и работят с национални мрежи, включително с представители на правителството, работниците и служителите. Националните фокусни точки координират Кампанията за здравословни работни места на национално равнище, организират събития и номинират представители за нашите експертни групи. Мрежата включва:

- 37 фокусни точки в ЕС, ЕАСТ, страни кандидатки и страни потенциални кандидатки;
- 800 индивидуални членства в мрежата от фокусни точки.

<http://osha.europa.eu/bg/oshnetwork/focal-points>

Информация за връзка

Фокусни точки в държавите-членки на ЕС

Австрия

Bundesministerium für Arbeit, Soziales
und Konsumentenschutz
Sektion Arbeitsrecht und Zentral-
Arbeitsinspektorat
Favoritenstraße 7
1040 Wien
Austria
<http://www.bmask.gv.at>
Ms Martina HÄCKEL-BUCHER
Tel: +43 1 711 00 22 74
martina.haeckel-bucher@bmask.gv.at

Белгия

Federal Public Service Employment, Labour and
Social Dialogue
Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid,
Arbeid en Sociaal Overleg
Ernest Blerotstraat 1
1070 Brussel
Belgium
<http://www.beswic.be>; <http://www.werk.belgie.be>
Mr Frank DEHASQUE
Tel: +32 (0)2 233 42 28
frank.dehasque@werk.belgie.be

България

Ministry of Labour and Social Policy
Labour Law, Social Security and Working
Conditions Directorate
2 Triaditza Street
1051 Sofia
Bulgaria
<http://bg.osha.europa.eu>
Mr Atanas KOLCHAKOV
Tel: +359 (2) 8119 541
kolchakov@mlsp.government.bg

Кипър

Ministry of Labour and Social Insurance
Department of Labour Inspection
12, Apellis Str.
1493 Nicosia
Cyprus
Mr Leandros NICOLAIDES
Tel: +357 2240 5623
director@dli.mlsi.gov.cy

Чешка република

Ministry of Labour and Social Affairs
Na Porícním právu 1
128 01 Prague 2
Czech Republic
<http://www.mpsv.cz>
Ms Daniela KUBÍČKOVÁ
Tel: +42 (02) 21 92 23 44
daniela.kubickova@mpsv.cz

Дания

Danish Working Environment Authority
Post Box 1228
2100 Copenhagen
Denmark
<http://www.workinfo.dk>
Mr Leo MATTHIASSEN
Tel: +45 722 08540
lm@at.dk

Естония

Ministry of Social Affairs
Working Life Development
Gonsiori 29
10147 Tallinn
Estonia
<http://www.sm.ee>
Ms Kristel PLANGI
Tel: +37 2 626 97 80
kristel.plangi@ti.ee

Финландия

Ministry of Social Affairs and Health
Department for Occupational Safety and Health
PL 33
00023 Valtioneuvosto
Finland
<http://www.riskithaltuun.fi>
Mr Hannu STÅLHAMMAR
Tel: +358 9 160 73 108
hannu.stalhammar@stm.fi

Франция

Ministère de l'emploi et de la solidarité
Direction des relations du travail (DRT/CT)
39-43 quai André Citroën
75739 Paris Cedex 15
France
<http://www.travail.gouv.fr>
Mr Olivier MEUNIER
Tel: +33 (0)1 44 38 25 08 et 27 09
olivier.meunier@travail.gouv.fr

Германия

Bundesministerium für Arbeit und Soziales
Referat IIIb2 - Grundsatzfragen des Arbeitsschutzes
Wilhelmstrasse 49
10117 Berlin
Germany
<http://www.bmas.bund.de>
Mr Reinhard GERBER
Tel: +49 30 18 527 67 66
reinhard.gerber@bmas.bund.de

Гърция

Ministry of Labour and Social Affairs
General Directorate of Working Conditions
and Health
40, Pireos str.
10182 Athens
Greece
Mr Antonios CHRISTODOULOU
Tel: +30 210 3214 310
christodoulou.osh@yeka.gr

Унгария

OMMF – Hungarian Labour Inspectorate
Margit krt. 85
1024 Budapest
Hungary
<http://www.ommf.gov.hu>
Ms Katalin BALOGH
Tel: +36 1 346 94 54
baloghk@ommf.gov.hu

Ирландия

Health and Safety Authority
Metropolitan Building
James Joyce Street
Dublin 1
Ireland
<http://www.hsa.ie>
Ms Annette SLATER
Tel: +353 1 7997800
annette_slater@hsa.ie

Италия

Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro
gli Infortuni sul Lavoro
Dipartimento Processi Organizzativi
ex ISPESL
Via Alessandria 220/e
00198 Roma
Italy
Ms Francesca GROSSO
Tel: +39 06 97892314
francesca.grosso@ispesl.it; f.grosso@inail.it

Латвия

State Labour Inspectorate of the Republic of Latvia
Kr. Valdemara, 38
1010 Riga
Latvia
<http://www.vdi.gov.lv>
Ms Linda MATISANE
Tel: +371 6 7021 735
linda.matisane@vdi.gov.lv

Литва

State Labour Inspectorate of the
Republic of Lithuania
Algirdog. 19
03607 Vilnius
Lithuania
<http://www.vdi.lt>
Ms Nerita ŠOT
Tel: +370 52 60 34 72
nerita.sot@vdi.lt

Люксембург

Inspection du travail et des mines
3, rue des Primeurs
2361 Strassen
Luxembourg
<http://www.itm.lu>
Mr Paul WEBER
Tel: +352 478 61 50
paul.weber@itm.etat.lu

Малта

Occupational Health and Safety Authority
Communications & PR
17 Edgar Ferro' Street
PTA 1533 Pieta'
Malta
<http://www.ohsa.org.mt>
Mr Remigio BARTOLO
Tel: +356 21 24 76 77/8
remigio.j.bartolo@gov.mt

Нидерландия

TNO Work & Employment
P.O Box 718
2130 AS Hoofddorp
Netherlands
<http://www.tno.nl/arbeid>
Mr Henk SCHRAMA
Tel: +31 (0) 88 86 65 234
henk.schrama@tno.nl

Полша

Central Institute for Labour Protection –
National Research Institute
ul. Czerniakowska 16
00-701 Warszawa
Poland
<http://www.ciop.pl>
Ms Wioleta KLIMASZEWSKA
Tel: +48 22 623 36 77
focalpoint.pl@ciop.pl

Португалия

Autoridade para as Condições de Trabalho
Av. Casal Ribeiro, 18 - A
1000-092 Lisboa
Portugal
<http://www.act.gov.pt>
Ms Maria Manuela CALADO CORREIA
Tel: +351 213 308 700
manuela.calado@act.gov.pt

Румъния

The National Research and Development Institute
on Occupational Safety
35 A, Ghencea Blvd., Sector 6,
061692 Bucharest
Romania
<http://www.protectiamuncii.ro>
Ms Ioana Georgiana NICOLESCU
Tel: +40 21 313 31 58
georgiana.niculescu@gmail.com

Словакия

Národný inšpektorát práce
Masarykova 10
040 01 Košice
Slovakia
<http://www.nip.sk>
Ms Laurencia JANČUROVÁ
Tel: +421 55 797 99 27
laurencia.jancurova@ip.gov.sk

Словения

Ministry of Labour, Family and Social Affairs
Kotnikova, 28
1000 Ljubljana
Slovenia
<http://www.gov.si>
Ms Vladka KOMEL
Tel: +386 01/369 77 00
vladka.komel@gov.si

Испания

Instituto Nacional de Seguridad e Higiene
en el Trabajo
c/Torrelaguna 73
28027 Madrid
Spain
Ms Belén PEREZ-AZNAR
Tel: +34 91 363 41 00
pfocalagenciaeuropea@insht.meyss.es

Швеция

Arbetsmiljöverket
Management Staff
112 79 Stockholm
Sweden
<http://www.av.se>
Ms Barbro KÖHLER KRANTZ
Tel: +46 8 730 95 63
barbro.kohler.krantz@av.se

Обединено кралство

Health and Safety Executive
Caxton House
Tothill Street
London
SW1H 9NA
<http://www.hse.gov.uk>
Mr Stuart BRISTOW
uk.focalpoint@hse.gsi.gov.uk

Фокусни точки в страните от ЕАСТ

Исландия

Administration for Occupational Safety and Health
Bildshofdi 16
110 Reykjavik
Iceland
<http://www.vinnueftirlit.is>
Ms Inghildur EINARSDÓTTIR
Tel: +354 550 46 00
inghildu@ver.is

Лихтенщайн

Amt für Volkswirtschaft
Health and Safety at Work
Gerberweg 5
9490 Vaduz
Liechtenstein
http://www.firstlink.li/regierung/amt_volksw.htm
Mr Robert HASSLER
Tel: +423 236 68 71
robert.hassler@avw.llv.li

Норвегия

Norwegian Labour Inspection Authority
Statens hus
7468 Trondheim
Norway
<http://www.arbeidstilsynet.no>
Ms Gro OLSVOLD
Tel: +47 73 19 97 00
gro.olsvold@arbeidstilsynet.no

Швейцария

SECO - Staatssekretariat für Wirtschaft
Effingerstrasse 31
3003 Bern
Switzerland
<http://www.seco.admin.ch>
Dr Eduard BRUNNER
Tel: +41 (43) 433 22 21 30
eduard.brunner@seco.admin.ch

Фокусни точки в страни кандидатки и страни потенциални кандидатки

Албания

State Inspectorate of Labour
Inspektorati Shtetëror i Punës
Rr. Kavajes no 35
Tirana
Albania
Mrs Frosina GJINO
Tel: +355 4 251348
fgjino@hotmail.com

Хърватия

Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship
Directorate for Labour and Labour Market
Ulica grada Vukovara 78
10 000 Zagreb
Croatia
<http://www.mingorp.hr>
Mr Zdravko MURATTI
Tel: +385 (0)1 6109 230
zdravko.muratti@mingorp.hr

Бившата югославска република Македония

Macedonian Occupational Safety
and Health Association
29 noemvri br. 50
1000 Skopje
Former Yugoslav Republic of Macedonia
Mr Ljupcho KOCHOVSKI
Tel: +389 2 2774 868
ljupco.k@mzzpr.org.mk

Черна гора

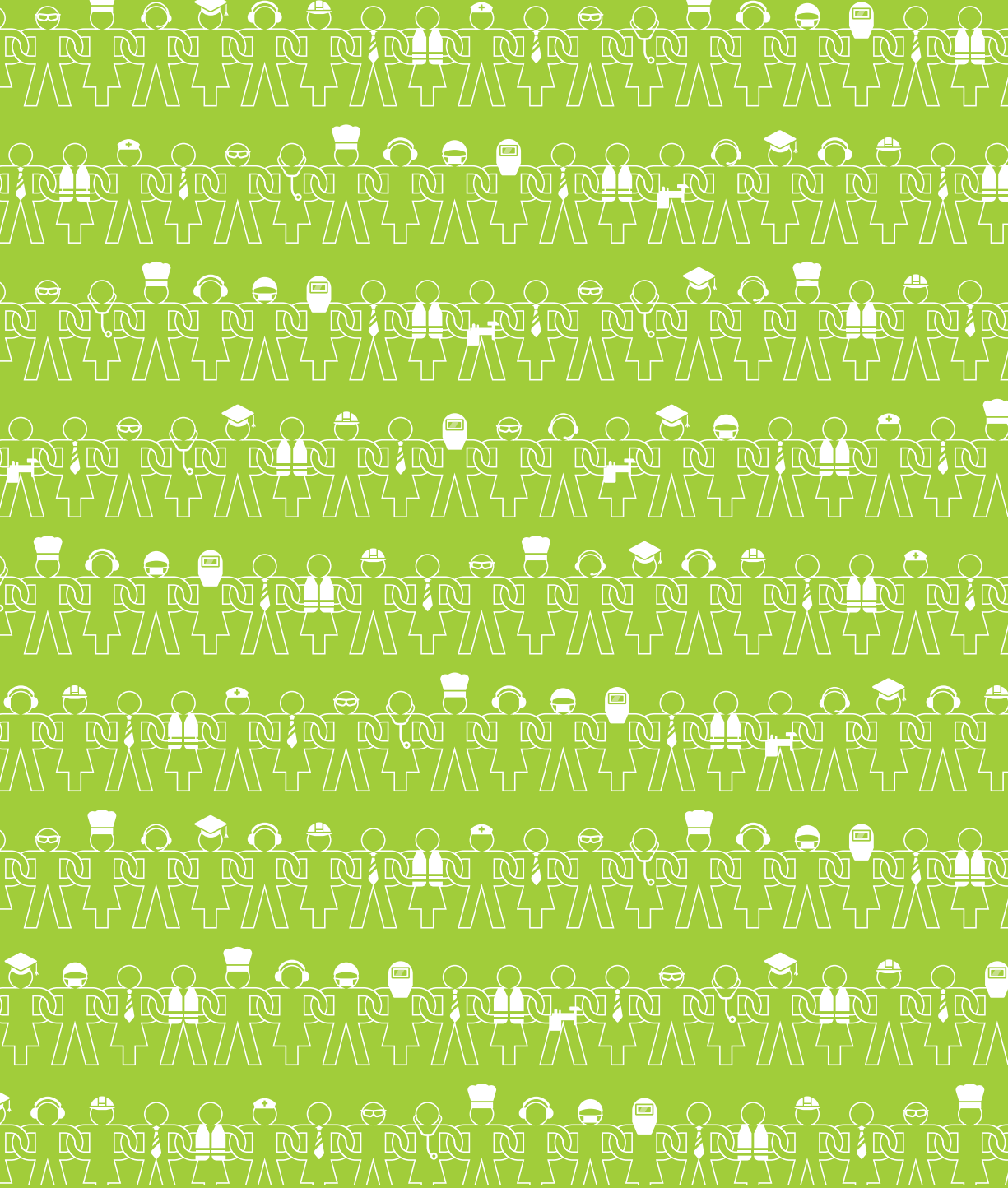
Ministry of Labour and Social Welfare
Labour Inspection for Safety at Work
Rimski trg 46
20000 Podgorica
Montenegro
Mr Zlatko POPOVIC
Tel: +38220655513
zlatkopuznr@t-com.me

Сърбия

Ministry of Labour, Employment and Social Policy
Occupational Safety and Health Directorate
Nemanjina 22-26
11000 Belgrade
Serbia
Mr Nenad VLADIC
Tel: +381 11 306 17 38
nenad.vladic@minrzs.go.rs

Турция

Ministry of Labour and Social Security
General Directorate of Occupational Health and
Safety
Inönü Bulvari, I Blok, No. 42, Kat. 4
06100 Emek Ankara
Turkey
<http://www.csgb.gov.tr>
Mr Kasim ÖZER
Tel: +90 312 215 50 21
kozer@csgb.gov.tr

Ръководство за кампанията — Водещата роля на ръководителите и участие на работниците
във връзка с безопасността и здравето при работа

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз
2012 г. — 30 стр. — 16,2 x 25 см

ISBN 978-92-9191-516-3
doi:10.2802/87163

Концепция и дизайн: Kris Kras Design, Нидерландия

Снимките са направени на обекти в Обединеното кралство на Baxter Healthcare, Ideal Standard, Pirelli Tyres и Toyota
Управление на материалите. Благодарим на нашите партньори за тяхната щедра подкрепа.

Възпроизвеждането е разрешено при посочване на източника.

Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA)

допринася за превръщането на Европа в по-безопасно, по-здравословно и по-продуктивно място за работа. Агенцията проучва, разработва и разпространява надеждна, балансирана и безпристрастна информация за безопасността и здравето и организира общоевропейски кампании за повишаване на осведомеността. Агенцията, която е създадена от Европейския съюз през 1996 г. и е със седалище в Билбао, обединява представители на Европейската комисия, правителства на държавите-членки, организации на работодателите и работниците, както и водещи експерти във всяка от 27-те държави-членки и извън тях.

Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

Gran Vía 33, 48009 Bilbao, SPAIN

Тел. +34 94 479 4360

Факс +34 94 479 4383

Електронна поща:

information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>

ISBN 978-92-9191-516-3

9 789291 915163

■ Служба за публикации